

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2018/28

Karar Sayısı : 2018/93

Karar Tarihi: 25/9/2018

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Trabzon 1. Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25. maddesinin, 2/12/2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının, 18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle değişiklik yapılan dördüncü cümlesinin, Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 18. ve 55. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

OLAY: İşletme bulunamaması nedeniyle stajını öğrenim gördüğü okulda yapan ortaöğretim öğrencisinin staj ücretinin ödenmesi talebiyle açtığı tazminat davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 25. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Ücret ve Sosyal Güvenlik

Madde 25- (Değişik: 2/12/2016-6764/45 md.) Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde onbeşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemez. Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları gerekli tedbirleri alır. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 15/3/2018 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural ve sınırlama sorunları görüşülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı

kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde ya da taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvururmayaya yetkilidir. Ancak bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. Kanun'un 25. maddesinin birinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerinde; aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ile bu ücretlerdeki artışların düzenlenecek sözleşmeyle tespit edileceği ancak işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemeyeceği, bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarının gerekli tedbirleri alacağı belirtilmiştir. Fıkranın itiraz konusu dördüncü cümlesinde ise staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajların bu fıkra hükmü kapsamında olduğu hükme bağlanmıştır.

4. Kural, staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerini kapsamaktadır.

5. İtiraz yoluna başvuran Mahkemede görülmekte olan dava ise işletme bulunamaması nedeniyle stajını öğrenim gördüğü okulda yapan ortaöğretim öğrencisinin staj ücretinin ödenmesi talebiyle açtığı tazminat davasına ilişkin olduğundan kuralda yer alan *"...ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin..."* ibaresinin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

6. Kuralın kalan bölümü ise fıkroda sayılan öğrencilerin tamamı yönünden geçerli ortak kural niteliği taşımaktadır. Bu nedenle kuralın kalan bölümüne ilişkin esas incelemenin bakılmakta olan davanın konusu gözetilerek *"...ortaöğretim öğrencileri..."* ibaresi ile sınırlı olarak yapılması gerekmektedir.

7. Açıklanan nedenlerle 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25. maddesinin, 2/12/2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının, 18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle değişiklik yapılan dördüncü cümlesinin;

A. *"...ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin..."* ibaresinin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

B. Kalan bölümünün esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin “...ortaöğretim öğrencileri ...” ibaresi ile sınırlı olarak yapılmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

8. Trabzon 1. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından yapılan itiraz başvurusunda yürürlüğü durdurma talebinde de bulunulmuştur.

9. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün “İtiraz başvuru kararı ve ekleri” kenar başlıklı 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde “Yürürlüğü durdurma talebi varsa, yürürlüğün durdurulmaması durumunda doğacak olan telafisi imkânsız zararların açıklanması,” gerektiği belirtilmiştir. Ancak başvuran Mahkemece bu konuda bir gerekçe belirtilmeksizin yürürlüğün durdurulması talebinde bulunulduğu görülmekte olup söz konusu talebin yöntemine uygun olmadığı anlaşılmaktadır.

10. Açıklanan nedenlerle 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25. maddesinin, 2/12/2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının, 18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle değişiklik yapılan dördüncü cümlesinde yer alan “...ortaöğretim öğrencileri...” ibaresinin yürürlüğünün durdurulması talebinin, 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından REDDİNE 15/3/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

11. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Osman KODAL tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayananlar ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. İtirazın Gerekçesi

12. Başvuru kararında özetle, dava konusu kuralla staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapmak zorunda kalan öğrencilere staj ücretinin ödenmeyeceğinin öngörüldüğü, bu düzenleme nedeniyle stajını okulun uygulama sınıfında yapan öğrencilere sarf ettiği emeğin karşılığı olan ücretin ödenmediği, stajını kurum dışında bir işletmede yapan öğrencilere ise aynı işi yaptıkları hâlde ücret ödendiği, bu durumun zorla çalıştırma yasağına, eşitlik ve ücrette adaletin sağlanması ilkelerine aykırı olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 18. ve 55. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

B. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

13. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisini nedeniyle Anayasa'nın 10. maddesi yönünden de incelenmiştir.

14. Kanun'un 25. maddesinin birinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerinde; aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışların düzenlenecek sözleşme ile tespit edileceği ancak işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemeyeceği, bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarının gerekli tedbirleri alacağı belirtilmiştir. Fıkranın dördüncü cümlesinde ise staj yapacak işletme bulunmaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajların bu fıkra hükmü kapsamı dışında olduğu hükme bağlanmıştır. İtirazın konusunu, fıkranın dördüncü cümlesinde yer alan "...ortaöğretim öğrencileri..." ibaresi oluşturmaktadır.

15. Anayasa'nın 18. maddesinin birinci fıkrasında, hiç kimsenin zorla çalıştırılmayacağı belirtilmiş, angarya yasaklanmış; ikinci fıkrasında ise zorla çalıştırma kapsamında olmayan hâller sayılmıştır. Buna göre şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar, olağanüstü hâllerde vatandaşlardan istenecek hizmetler, ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları zorla çalıştırma sayılmaz.

16. Zorla çalıştırmaya ilişkin olarak Anayasa'da da gerekçesinde de bir tanım bulunmamaktadır. Ancak *zorla çalıştırma* kavramının sözel anlamından yola çıkıldığında çalıştırılmanın zora (cebre) dayalı olması gerektiği anlaşılmaktadır. Zor, eylemin iradiliğini ortadan kaldıran dışsal bir unsur olup daha üstün bir iradenin buyurmasının varlığına işaret eder. Zor kullanımından söz edilebilmesi için buyuran iradenin buyurulan iradeyi edilgenleştirmesi gerekir. Dolayısıyla zora dayalı çalıştırma, bir kimsenin serbest iradesi bulunmadan çalıştırılmasıdır. Öte yandan zor (cebir) kavramı, yaptırım tehdidinin varlığını şart kılar. Esasında bir buyurmanın zorakilik vasfını kazanması, yaptırım tehdidi ile desteklenmiş olması sayesinde. Yaptırım tehdidi içermeyen buyurmalar, zora dayalı olma vasfını taşımaz. Bu durumda yaptırım tehdidini içermeyen buyurmaya dayalı çalıştırmanın zoraki (ceبری) olduğunun kabulü imkânsızdır. Sonuç olarak zorla çalıştırmanın kişinin iradesi dışında ve yaptırım tehdidi altında çalıştırılması biçiminde tanımlanması mümkündür (*Yasemin Balcı [GK], B. No: 2014/8881, 25/7/2017, § 63*).

17. Yaptırım kavramıyla sadece ceza hukukunda yer alan dar ve teknik anlamdaki ceza değil her türlü adli, idari ve hukuki yaptırımlar kastedilmektedir. Bu bağlamda hürriyeti bağlayıcı cezalar ile adli ve idari para cezaları, diğer idari yaptırımların yanında tazminat ve cezai şart gibi hukuki yaptırımlar da zorla çalıştırma tanımında yer alan yaptırım kavramına dâhildir. Olayın somut koşulları çerçevesinde kişinin işini kaybetme korkusunun dahi bir yaptırım tehdidi olarak yorumlanması mümkündür. Ancak hizmetin yerine getirilmesinin bunu zorunlu kılan bir hukuksal yükümlülüğün varlığına dayanması tek başına söz konusu hizmetin zorla çalıştırma veya angarya olduğu sonucuna ulaşılabilmesi bakımından yeterli değildir. Bu noktada hizmet yükümlüsünün rızasının varlığı büyük önem kazanmaktadır. İlginin kendi rızasıyla kabullendiği bir hizmetin yerine getirilmesi hususunda yasal

zorunluluk bulunması bu hizmeti zorla çalıştırma veya angarya hâline getirmez. Zira bu hâlde kanunda öngörülen çalışma zorunluluğu, ilgilinin serbest iradesiyle bir sözleşme akdetmiş olması veya bir statüye girmiş bulunmasının doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır (Yasemin Balcı, § 65).

18. Bu bakımdan olağan görev kapsamında tanımlanan veya açıkça tanımlanmasa bile öngörülebilir işlerde rızanın bulunduğu varsayılabilir. Bu bağlamda gerek statü hukukuna gerekse akdi hukuka tabi olarak çalışan kişilere öngörülemeyen ve öngörülmesi de mümkün olmayan bir iş veya görev yüklenmedikçe rızanın bulunmadığı öne sürülemez (Yasemin Balcı, § 66).

19. Bunun yanında alanında uzman olan kişilerin mesleklerini icra edebilme yetkisi kazanabilmesi için veya mesleklerinin icrası sırasında sosyal dayanışma anlayışının bir gereği olarak birtakım hizmetlerle yükümlü kılınmaları, uzmanlık alanlarıyla ilgili olmak ve aşırı külfet yüklememek kaydıyla zorla çalışma veya angarya olarak değerlendirilemez. Ancak bu şekilde çalışma zorunluluğu getirilen (uzman) kişiye ölçüsüz bir külfet yüklenmesi durumunda Anayasa'nın 18. maddesinin sınırlarının aşıldığı sonucuna ulaşılabılır. Bu kişilere ölçüsüz bir külfet yüklenip yüklenmediğinin tespitinde bunlara ücret ve benzeri menfaatlerin sağlanıp sağlanmadığı ve yapılması zorunlu kılınan hizmetin bunların mesleki gelişim ve kariyerlerine bir katkısının bulunup bulunmadığı hususları gözönünde bulundurulmalıdır (Yasemin Balcı, § 67).

20. Anayasa'nın 18. maddesinde, *zorla çalıştırma* ve *angarya* kavramlarına yer verilmiştir. Maddenin gerekçesinde angarya, kişinin emeğinin karşılığını almadan zorla çalıştırılması olarak tanımlanmıştır.

21. Angaryada da zorla çalıştırmada olduğu gibi kişinin yaptırım tehdidi altında ve iradesi dışında çalıştırılması söz konusudur. Ancak angaryada zorla çalıştırmadan farklı olarak çalıştırılana ücret de ödenmemekte veya bariz bir şekilde düşük ücret ödenmektedir. Buna göre *zorla çalıştırma* ile *angarya* arasındaki fark, yaptırım tehdidiyle desteklenen irade dışı çalıştırma karşılığında ücret ödenip ödenmeyeceği hususu ile sınırlıdır. İrade dışı çalıştırmada ücret ödeniyorsa *zorla çalıştırmadan*, ücret ödenmiyor veya ödenen ücret bariz bir şekilde düşük ise *angaryadan* söz edilebilir (Yasemin Balcı, § 69).

22. Teorik eğitimlerini mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme ya da kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yapan mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencileri; mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmek, iş hayatına uyum sağlamak, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişebilmek amacıyla işletmelerde mesleki eğitim yapmakla yükümlüdür.

23. Kanun'un 18. maddesinin birinci fıkrasında, mesleki eğitim vermesi öngörülen işletmelerin söz konusu öğrencileri bu eğitim kapsamında çalıştırması zorunlu kılınmış; Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasında da mesleki eğitim kapsamına alındığı hâlde bu eğitimi yaptırmayan işletmelere mesleki eğitime katılma payı adı altında para yatırma yükümlülüğü öngörülmüştür.

24. Kanun'un geçici 12. maddesinde; mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumu öğrencilerine beceri eğitimi, mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumu öğrencilerine staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırmakla yükümlü olan özel sektör işletmelerine mesleki eğitim gören öğrencilere ödemekle yükümlü oldukları ücretler yönünden devlet katkısı öngörülmüştür. Kanun koyucu tarafından öngörülen bu hükümlerin mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumu öğrencilerinin işletmelerde mesleki eğitim yapmalarının sağlanmasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

25. Kural döner sermayesi bulunmayan mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj yapan ortaöğretim öğrencilerini kapsamakta olup döner sermayesi bulunan ortaöğretim okul ve kurumlarında staj yapan ortaöğretim öğrencileri itiraz konusu kuralın kapsamı dışındadır.

26. Mesleki eğitim kapsamında ortaöğretim öğrencileri; mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmek, sektörü tanımak, iş hayatına uyum sağlamak, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmek amaçlarıyla işletmelerde staj yaparken aynı zamanda staj kapsamında bir işletmeye hizmet sunmaktadır. İşletmelerde staj yapan ortaöğretim öğrencilerinin gerçekleştirdikleri bu hizmetler sonucunda işletmeye katkı sağlanmakta olup bu hizmetlerin karşılığı olarak da ortaöğretim öğrencilerine staj ücreti ödenmektedir.

27. Diğer taraftan işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencilerinin bir işletmeye hizmet sunması söz konusu değildir. Ortaöğretim öğrencilerinin işletme bulunamaması nedeniyle okulun uygulama sınıfında ders saatleri dışında alanla/dalla ilgili gerçekleştirdikleri çalışmalar, staj kapsamında değerlendirilmekte olup bu çalışmalar, ortaöğretim öğrencilerinin çalışmalarından yararlanmak amacıyla değil mesleki eğitimlerinin tamamlanması amacıyla gerçekleştirilmektedir.

28. Bununla birlikte kişinin çalıştırılmasının zorla çalıştırma olarak değerlendirilebilmesi için söz konusu çalıştırmanın kişinin mesleki gelişim ve kariyerine bir katkısının olup olmadığı hususlarının da gözönünde bulundurulması gerekir. Bu bağlamda işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencilerinin gerçekleştirdiği ve mesleki eğitimin bir parçası olan bu çalışmaların ortaöğretim öğrencilerinin mesleki bilgi ve becerilerini artırmaya, mesleki eğitimlerine katkı sunmaya yönelik olduğu açıktır. Dolayısıyla stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencilerinin gerçekleştirdiği çalışmalar nedeniyle bu öğrencilere ölçüsüz külfet yükletilmesi de söz konusu değildir.

29. Bu itibarla, staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencilerinin mesleki eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri çalışmalarının zorla çalıştırma veya angarya olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

30. Öte yandan Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen kanun önünde eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı; aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, kişilere ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı

anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

31. Mesleki eğitim kapsamında stajını işletmelerde yapan ortaöğretim öğrencileri için okul müdürlüğü ile işletme yetkilileri arasında mesleki eğitim sözleşmesi imzalanmakta; taraflarca iş durumu ve çalışma koşulları da gözetilerek sözleşmede kararlaştırılan ücret, gerçekleştirilen hizmetin karşılığı olarak staj yapan ortaöğretim öğrencilerine ödenmektedir. İşletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri için herhangi bir işletme ile sözleşme imzalanmadığı gibi söz konusu öğrenciler tarafından işletmeye bir hizmet sunulması da söz konusu olmamaktadır. Dolayısıyla stajını işletmelerde yapan ortaöğretim öğrencileri ile işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencilerinin hukuksal durumları aynı değildir. Hukuksal durumları farklı olan bu ortaöğretim öğrencileri arasında eşitlik değerlendirmesi yapılamayacağından kuralda eşitlik ilkesine aykırılık da bulunmamaktadır.

32. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 10. ve 18. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ve 55. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

V. HÜKÜM

5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25. maddesinin, 2/12/2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının, 18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle değişiklik yapılan dördüncü cümlesinde yer alan "...ortaöğretim öğrencileri..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE 25/9/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ